ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়

ফৌজদাৰী আপীল ক্ষেত্ৰাধিকাৰ

<u>ফৌজদাৰী আপীল নং- ৯০৬</u>/<u>২০১৬</u>

পুলেন ফুকন আৰু অন্যান্য ..... আপীলকাৰী

বনাম

অসম চৰকাৰ .... প্ৰতিবাদী

<u>ৰায়</u>

১) আপীলকাৰীসকলে ফৌজদাৰী গোচৰ নং ১১৩/২০১৪ – পুলেন ফুকন আৰু অন্যান্য ১০জন বনাম অসম চৰকাৰ- গোচৰত গৌহাটি উচ্চ ন্যায়ালয়ে প্ৰদান কৰা ২১.১১.২০১৫ তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ শুদ্ধতাৰ ওপৰত প্ৰশ্ন তুলিছে, যাৰ দ্বাৰা বিচাৰ আদালতৰ ৰায় আৰু আদেশ, অৰ্থাৎ ডিব্ৰুগড়ৰ সত্ৰ ন্যায়াধীশে ২০০০ চনৰ ছেচন গোচৰ নং ২৭-ত গৃহীত ৰায় আৰু আদেশ, নিশ্চিত কৰি আপীল খাৰিজ কৰা হয়, য'ত ১১ জন অভিযুক্তক ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইন, ১৮৬০[১],-ৰ ১৪৭/১৪৮/৪৪৭/৩২৩/৩০২/১৪৯ ধাৰাত দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ ৰ অধীনত আজীৱন কাৰাদণ্ড প্ৰদান কৰা হয় আৰু ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ১৪৭/১৪৮/৪৪৭/৩২৩ ধাৰাত ছমাহৰ বাবে সশ্ৰম কাৰাদণ্ড প্ৰদান কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও ১১ জন অভিযুক্তৰ প্ৰতিজনৰ ওপৰত ১০০০/- টকাৰ জৰিমনা আৰোপ কৰা হয় আৰু জৰিমনা পৰিশোধ নকৰিলে, ওপৰঞ্চি এমাহৰ সশ্ৰম কাৰাদণ্ডৰ আদেশ দিয়া হয়।

২) মন কৰিবলগীয়া যে, যদিও ১৩ জন অভিযুক্তৰ ভিতৰত ১১ জনৰ বিৰুদ্ধে বিচাৰ চলিছিল আৰু প্ৰত্যেককে ওপৰত উল্লেখ কৰাৰ দৰে দোষী সাব্যস্ত কৰি শাস্তি দিয়া হৈছিল, ১১ জন দোষী অভিযুক্তই উচ্চ ন্যায়ালয়ত আপীল কৰিব বিছাৰিছিল, যিটো খাৰিজ কৰা হৈছিল। কিন্তু এই আদালতত এই অভিযুক্তসকলৰ মাত্ৰ চাৰিজনেহে- পুলেন ফুকন (অভিযুক্ত নং ১), জিতেন ফুকন (অভিযুক্ত নং ৩), মৃদুল শইকীয়া ওৰফে মিদুল শইকীয়া (অভিযুক্ত নং ৫) আৰু মোজেন ফুকন (অভিযুক্ত নং.২)- আপীল কৰিছে। তেৰজন অভিযুক্তৰ ভিতৰত দুজন ক্ৰমে ধজেন ফুকন আৰু মুহিৰাম ফুকন পলাতক হৈ আছে আৰু তেওঁলোকৰ গ্ৰেপ্তাৰ বা বিচাৰ সম্পৰ্কীয় কোনো তথ্য ৰেকৰ্ডত নাই।

৩) ১৯৮৯ চনৰ ১৩ জুন তাৰিখে ডিব্ৰুগড়ৰ জিলাৰ চাবুৱা আৰক্ষী থানাত শ্ৰীমতী নৰেশ্বৰী ফুকন (বাদী নং ১)-এ দাখিল কৰা এজাহাৰখনৰ[২] পৰা গোচৰীয়া পক্ষৰ কাহিনী আৰম্ভ হয়। এইখন এখন অতি চমু আৰু স্পষ্ট এজাহাৰ, য'ত কোৱা হৈছে যে ১৩.০৬.১৯৮৯ তাৰিখে দুপৰীয়া ১২ মান বজাত গাঁৱৰ তেৰজন বাসিন্দা তেওঁৰ ঘৰলৈ আহি কোনো কাৰণ নোহোৱাকৈ তেওঁৰ ঘৰখন ঘেৰি ধৰিছিল আৰু তেওঁৰ দেওৰেক ৰবি ফুকন (বাদী নং ২)-ৰ মূৰত চোকা অস্ত্ৰেৰে আঘাত কৰি গুৰুতৰভাৱে জখম কৰিছিল আৰু অভিযুক্তৰ

ভিতৰত তিনিজন ক্ৰমে মোজেন ফুকন, দুলেন ফুকন আৰু হৰেণ শইকীয়াই প্ৰদীপ ফুকনক চোকা অস্ত্ৰেৰে আক্ৰমণ কৰি হত্যা কৰাৰ অভিযোগ সন্দৰ্ভত প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে । এই অভিযোগ ভা.দ.বি. আইনৰ ১৪৭/১৪৮,১৪৯,৪৪৭, ৩০২, ৩২৬, ৩৪ নং ধাৰাত চাবুৱা গোচৰ নং ৭০/৮৯ হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰা হৈছিল। আৰক্ষীয়ে ঘটনাস্থলীলৈ আহি প্ৰয়োজনীয় তদন্ত কৰি আনুষ্ঠানিকতা সম্পূৰ্ণ কৰাৰ পিছত মৃতকৰ মৃতদেহ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰে। তেওঁলোকে সেই ঠাইৰ পৰা কিছু সামগ্ৰী সংগ্ৰহ কৰিছিল, যিসমূহৰ বাবে পুনৰুদ্ধাৰ মেমো প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল আৰু সামগ্ৰীবোৰ জিম্মাত লোৱা হৈছিল। তদন্ত সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত ১৯৯১ চনৰ ৩ মে'ত আঠজন অভিযুক্ত ক্ৰমে মোজেন ফুকন, মৃদুল শইকীয়া, কুলেশ্বৰ চেতিয়া, পুলেন ফুকন, বৰেণ শইকীয়া, দুলেন ফুকন, কিৰণ শইকীয়া আৰু হৰনাথ শইকীয়াৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগনামা দাখিল কৰা হয়। পাঁচজন অভিযুক্ত- জিতেন ফুকন, ধজেন ফুকন, মুহিৰাম ফুকন, হৰেণ শইকীয়া আৰু জিবান চেতিয়াক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিব পৰা নগ'ল কাৰণ তেওঁলোক পলাতক হোৱাৰ বাবে বিচাৰৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰা হোৱা নাছিল। দেখা গৈছে যে কোনো এটা পৰ্যায়ত আৰু তিনিজন অভিযুক্তক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল আৰু তেওঁলোককো বিচাৰৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। পলাতক হৈ থকা অভিযুক্ত দুজন হৈছে ধজেন ফুকন আৰু মুহিৰাম ফুকন। প্ৰত্যক্ষবিচাৰৰ সূত্ৰৰ ভিত্তিত ভা.দ.বি. আইনৰ ১৪৭, ১৪৮, ১৪৯, ৪৪৭, ৪৪৮, ৩২৪, ৩২৬ আৰু ৩০২ ধাৰাৰ অধীনত বিচাৰৰ বাবে অভিযোগপত্ৰ দাখিল কৰা হৈছিল। অভিযোগবোৰ অভিযুক্তক পঢ়ি শুনোৱা হৈছিল, যি দোষী নহয় বুলি স্বীকাৰ কৰিছিল আৰু বিচাৰৰ দাবী কৰিছিল।

৪) গোচৰীয়া পক্ষই সাতজন সাক্ষীক সোধা-পোছা কৰাৰ লগতে অভিযোগ প্ৰমাণ কৰিবলৈ চাৰিখন নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণো (ডকুমেন্টাৰী এভিডেন্স) দাখিল কৰে। সাতজন সাক্ষীৰ বিষয়ে তলত উল্লেখ কৰা হ'ল-

i. বাদী নং ১- তথ্যদাতা আৰু প্ৰত্যক্ষদৰ্শী: শ্ৰীমতী নৰেশ্বৰী ফুকন (মৃতকৰ ননদ);

ii. বাদী নং ২- প্ৰত্যক্ষদৰ্শী আৰু আঘাতপ্ৰাপ্ত: ৰবি ফুকন (মৃতকৰ ভাতৃ);

iii. বাদী নং ৩ – প্ৰত্যক্ষদৰ্শী: শ্ৰীমতী যোগমায়া ফুকন (মৃতকৰ ননদ);

iv. বাদী নং ৪- প্ৰত্যক্ষদৰ্শী: শ্ৰীমতী অঞ্জনা ফুকন, (মৃতকৰ আত্মীয়);

v. বাদী নং ৫ –ভূবন ফুকন; মৃতকৰ আত্মীয়;

vi. বাদী নং ৬ –ডাঃ নলেশ্বৰ সোণোৱাল, যি মৃতকৰ মৃতদেহৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰিছিল; আৰু

vii. বাদী নং ৭ – নিলো চিৰিং, চাৰ্জ-শ্বীট দাখিল কৰা তদন্তকাৰী বিষয়া (প্ৰ.-৪)।

৫) গোচৰীয়া পক্ষৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুতকৃত আৰু প্ৰমাণিত তথ্যপ্ৰমাণ (ডকুমেন্টাৰী এভিডেন্স) হৈছে-

i. এফ আই আৰ (এজাহাৰ) -প্ৰ.-১;

ii. জব্দকৃত কুঠাৰ -প্ৰ.-২;

iii. মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন -প্ৰ.-৩;

iv. অভিযোগ পত্ৰ -প্ৰ.-৪।

৬) বিচাৰ আদালত আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে গোচৰীয়া পক্ষৰ নেতৃত্বত পোৱা প্ৰমাণসমূহ নিঃসন্দেহে সন্দেহাতীত আছিল আৰু সেই অনুসৰি পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ধৰণে দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছে আৰু শাস্তি প্ৰদান কৰিছে।

৭) দুয়ো পক্ষৰ বিজ্ঞ অধিবক্তাৰ যুক্তিসমূহৰ শুনানী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল আৰু ৰেকৰ্ডত থকা তথ্যসমূহ চালি-জাৰি চোৱা হৈছিল।

৮) আপীলকাৰীসকলৰ বিজ্ঞ অধিবক্তাই তলত দিয়াধৰণে উপস্থাপন কৰিছিল।

ক) তলত উল্লেখ কৰা কাৰণসমূহৰ বাবে গোচৰীয়া পক্ষৰ প্ৰতিবেদন নিৰপেক্ষ আৰু প্ৰকৃত নহয়।

i. এজাহাৰখন বৰ বেছি সংক্ষিপ্ত। বিচাৰ আদালতৰ সন্মুখত প্ৰথম তথ্যদাতাই (বাদী নং-১) আগবঢ়োৱা বক্তব্য আছিল এজাহাৰত উল্লেখ কৰা বক্তব্যতকৈ স্পষ্টৰূপত উন্নত।

ii. বাদী নং-১, বাদী নং-২ আৰু বাদী নং-৩য়ে স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিছে যে এই কাণ্ড সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত কমেও পাঁচজন আৰক্ষী জোৱান উপস্থিত আছিল। লগতে আৰক্ষী জোৱানসকল অভিযুক্তৰ লগত গৈছিল বুলিও উল্লেখ কৰা হৈছে। সমগ্ৰ ঘটনাটোত আৰক্ষীৰ উপস্থিতিৰ সন্দৰ্ভত কোনো ধৰণৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা হোৱা নাই।

iii. যদি মৃতকৰ ঘৰৰ বাহিৰত আৰক্ষী জোৱান উপস্থিত আছিল তেন্তে বাদী নং-১ য়ে এফ আই আৰ দাখিল কৰিবলৈ থানালৈ যোৱাতকৈ তেওঁলোকে এই কাণ্ডৰ সন্দৰ্ভত খবৰ দিয়া উচিত আছিল।

iv. অভিযুক্তজন বাদী নং-২ ৰ সৈতে আৰক্ষীৰ লগত আৰক্ষী চকীলৈ গৈছিল, যিজন গোটেই পথছোৱা আক্ৰমণৰ বলী হৈছিল।

v. পাঁচজনকৈ আৰক্ষী জোৱান থাকোতেও তেওঁলোকে কিয় অভিযুক্তক গ্ৰেপ্তাৰ কৰাৰ কোনো চেষ্টা নকৰিলে আৰু তেওঁলোকক কেৱল মুক্ত হ'বলৈ দিয়াই নহয়, তেওঁলোকৰ সৈতে আৰক্ষী থানালৈও গৈছিল।

খ) এনে কোনো প্ৰমাণ পোৱা নাযায় যে সকলো অভিযুক্তই সংঘটিত কৰিবলগীয়া অপৰাধৰ সন্দৰ্ভত এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য লৈ আহিছিল আৰু যদি তেনেকুৱাই হয়, তেন্তে ভা.দ.বি. আইনৰ ১৪৭, ১৪৮ আৰু ১৪৯ নং ধাৰা প্ৰয়োগ কৰাটো আইনগতভাৱে সমৰ্থনযোগ্য নহয়। ভা.দ.বি. আইনৰ ১৪২ নং ধাৰাত থকা উপাদানসমূহ কোনো প্ৰমাণৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত নহয়।

গ) প্ৰত্যক্ষদৰ্শী বাদী নং-১ৰ পৰা বাদী নং-৪লৈকে সাক্ষ্যৰ অসঙ্গতি আছে, যিয়ে তেওঁলোকৰ সাক্ষ্যক সম্পূৰ্ণৰূপে অস্বীকাৰ কৰে, কেৱল এই কাৰণে নহয় যে আগ্ৰহী সাক্ষীসকল মৃতকৰ আত্মীয়, কিন্তু সাক্ষ্যবোৰ সাৱধানে পৰীক্ষা কৰিলে দেখা যায় যে তেওঁলোকৰ সাক্ষ্যসমূহ নিৰ্ভৰযোগ্য বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি। ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া বিধি, ১৯৭৩'-ৰ ১৬১ নং ধাৰাৰ অধীনত দিয়া তেওঁলোকৰ বিবৃতিৰ তুলনাত বাদী নং ১-ৰ পৰা বাদী নং ৪-লৈ অধিকসংখ্যক সাক্ষ্যই যথেষ্ট অসঙ্গতিপূৰ্ণ।

ঘ) এইটো আৰক্ষীৰ হাতত মিছা প্ৰভাৱৰ এক স্পষ্ট ঘটনা যিহেতু:

i. সমগ্র ঘটনাটোত আৰক্ষী উপস্থিত আছিল, যাৰ উপস্থিতিৰ বিষয়ে এতিয়ালৈকে কোনো ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা হোৱা নাই।

ii. এজাহাৰখন মোঃ মজিদ চিকদাৰ নামৰ এজন ব্যক্তিয়ে লিখিছে, যাৰ প্ৰমাণ কেৱল আৰক্ষীৰ গোচৰৰ ডায়েৰীত লিপিবদ্ধ নোহোৱাটোৱেই নহয়, প্ৰতিবেদন প্ৰমাণ কৰিবলৈ বিচাৰৰ জৰিয়তেও দাখিল কৰা হোৱা নাই।

iii. প্ৰথম তথ্যদাতাই স্পষ্টকৈ উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁ এজাহাৰৰ বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে অৱগত নাছিল কাৰণ এজাহাৰৰ কথাখিনি তেওঁক পঢ়ি শুনোৱা নাছিল আৰু দেখুৱাই দিয়া ঠাইত তেওঁ কেৱল চহীহে কৰিছিল।

৯) আনহাতে, চৰকাৰ–প্ৰতিবাদী পক্ষৰ বিদ্বান অধিবক্তাই দাবী কৰে যে তলৰ দুখন আদালত অৰ্থাৎ বিচাৰ ন্যায়াধীশৰ লগতে উচ্চ ন্যায়ালয়েও ৰেকৰ্ডত থকা সাক্ষ্য প্ৰমাণবোৰ বিবেচনা কৰাৰ পিছত দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ ওপৰত সমসাময়িক তথ্য লিপিবদ্ধ কৰিছে আৰু সেয়েহে এই আদালতৰ দ্বাৰা কোনো হস্তক্ষেপৰ প্ৰয়োজন নহ'ব।

১০) গোচৰীয়া পক্ষৰ নেতৃত্বত প্ৰমাণ বিশ্লেষণৰ কাম আগবঢ়াই নিয়াৰ আগতে সাতজন সাক্ষীৰ প্ৰতিজনৰ সাক্ষ্য তলত চমুকৈ লিপিবদ্ধ কৰা হৈছে:

১০.১) প্ৰথম তথ্যদাতা বাদী নং–১য়ে নিজৰ বক্তব্যৰ আৰম্ভণিতে কয় যে তেওঁ অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলক নাম আৰু ব্যক্তি অনুসৰি চিনি পায়। তেওঁ আৰু কয় যে, তেওঁৰ বক্তব্যৰ দিনটোত কাঠঘৰাত উপস্থিত থকা অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলক চিনি পায়; পলাতক অভিযুক্ত- ধজেন আৰু মুহিৰাম উপস্থিত নাছিল; তাৰ পিছত তেওঁ এজাহাৰৰ কথাখিনি পুনৰবাৰ কয়; ৰবি ফুকন (বাদী নং ২)–ক আক্ৰমণ কৰাৰ সময়ত মৃতকজনে পিছ চোতালেদি পলায়ন কৰে; অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলে অঞ্জনা ফুকন (বাদী নং–৪)ৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা মৃতকক খেদি পঠিয়াইছিল; তেওঁ অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলক অনুসৰণ কৰিছিল যিসকল অভিযুক্তইও অঞ্জনা ফুকন (বাদী নং ৪)ৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল; কুলেশ্বৰে মৃতকজনক লোহাৰ ৰডেৰে আক্ৰমণ কৰে আৰু পুলেন ফুকনে মৃতকৰ ডিঙিত আঘাত কৰে, যাৰ ফলত তেওঁ তললৈ পৰি যায়। ইয়াৰ পিছতে অভিযুক্তই সেই ঠাই এৰি গুছি যায়। তাৰ পিছত তেওঁ কয় যে, অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলক থানালৈ লৈ যোৱাৰ সময়ত তেওঁ যোগমায়া ফুকন (বাদী নং–৩)ৰ সৈতে থানালৈ আহিছিল য'ত এজাহাৰখন লিখা হৈছিল আৰু তেওঁ বুঢ়া আঙুলিৰ টীপ চহী দিছিল; তেওঁ এজাহাৰখনত নিজৰ বুঢ়া আঙুলিৰে দিয়া টীপ চহীটো প্ৰমাণিত কৰে যিটো প্ৰ.–১ হিচাপে চিহ্নিত কৰা হৈছে; তাৰ পিছত তেওঁ মিছন হাস্পতাললৈ যায় য'ত মৃতকৰ মৃতদেহটো পোৱা গৈছিল। তেওঁক কৰা জেৰাত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে চাবুৱা থানা তেওঁৰ ঘৰৰ পৰা প্ৰায় ৩ কিলোমিটাৰ আঁতৰত; তেওঁ প্ৰায় ৩–৪ বজাত থানাত উপস্থিত হয়; তেওঁ থানাত লিখা প্ৰ.–১খন পঢ়া নাছিল আৰু তাত কেৱল তেওঁৰ স্বাক্ষৰহে লোৱা হৈছিল; সেইখন তেওঁৰ আগত পঢ়ি শুনোৱাও নাছিল; সেইখনত কি লিখা আছে তেওঁ নাজানে; আৰক্ষীয়ে তেওঁক জেৰা কৰা নাছিল। তাৰ পিছত তেওঁ আক্ৰমণ হোৱাটো ভুল বুলি অস্বীকাৰ কৰে। শেষত তেওঁ উল্লেখ কৰে যে, ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ দিনা আৰক্ষীয়ে অভিযুক্তৰ লগত গৈছিল।

১০.২) মৃতকৰ ভাতৃ বাদী নং ২ ৰবি ফুকন এজন প্ৰত্যক্ষদৰ্শী আৰু লগতে তেওঁ আঘাতপ্ৰাপ্ত হোৱাৰ অভিযোগো আছে। তেওঁৰ মতে, ঘটনাৰ দিনা দুপৰীয়া প্ৰায় ১২ বজাত মৃতক, তেওঁৰ মাক আৰু

তেওঁৰ পত্নী যোগমায়া আৰু তেওঁ নিজে ঘৰত উপস্থিত আছিল, তেনেতে দা আদি অস্ত্ৰেৰে সজ্জিত হৈ অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলে তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহি প্ৰদীপৰ (মৃতক) বিষয়ে সোধা-পোছা কৰিছিল। অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলক অহা দেখি, মৃতকজন ঘৰৰ পিছফালৰ দুৱাৰেৰে বাহিৰলৈ ওলাই গৈছিল আৰু তাৰ পিছত অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলে তেওঁক খেদি গৈছিল। মৃতকজনে ভুৱনৰ (বাদী নং-৫) ঘৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল (যিটো অঞ্জনাৰো (বাদী নং-৪) ঘৰ, যিহেতু তেওঁলোক পতি আৰু পত্নী)। অভিযুক্তজনেও ভুৱনৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল আৰু মৃতক প্ৰদীপক আক্ৰমণ কৰিছিল। তেওঁ প্ৰৱেশ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰোতে কুলেশ্বৰে তেওঁক দাৰে আঘাত কৰিছিল। মৃতকৰ ডিঙিত কোনে দাৰে আক্ৰমণ কৰিছিল তেতিয়া মই দেখা নাছিলো । তাৰ পিছত অভিযুক্ত ব্যক্তিসকল তেওঁৰ ওচৰলৈ আহিছিল আৰু তেওঁক লাঠীৰে আক্ৰমণ কৰি জখমী কৰিছিল। আৰক্ষী অলপ পিছত তাত উপস্থিত হৈছিল আৰু তেওঁক চিকিৎসাৰ বাবে চিকিৎসালয়লৈ লৈ গৈছিল। তেওঁ আৰু কয় যে, তেওঁ মূৰ আৰু হাতত আঘাত পাইছে। জেৰাত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে, আৰক্ষীয়ে তেওঁক এই কাণ্ডৰ সন্দৰ্ভত সোধা-পোছা কৰা নাছিল। অভিযুক্ত ব্যক্তিসকল অহাৰ সময়ত তেওঁ ঘৰৰ বাহিৰত আছিল। অৱশ্যে অভিযুক্ত লোকক ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা দেখি তেওঁও সোমাই আহিছিল। মৃতকক অভিযুক্তই খেদি যোৱাৰ সময়ত তেওঁ ওলাই আহিছিল। তাৰ পিছত তেওঁ কয় যে, আৰক্ষী জোৱান আৰু অভিযুক্ত ব্যক্তিয়ে তেওঁক ধৰিলে। ভাতৃক ঘপিওৱাটো তেওঁ দেখা বুলি দাবী কৰে। তেওঁ এই কথা অস্বীকাৰ কৰে যে, আচলতে তেওঁ একো দেখা নাছিল। তেওঁ স্বীকাৰ কৰে যে, আৰক্ষীৰ আগত কুলেশ্বৰ আৰু ধূলেই মৃতকক আক্ৰমণ কৰা বুলি তেওঁ উল্লেখ কৰা নাছিল। তেওঁ আৰু কয় যে, আৰক্ষী জোৱানসকল অভিযুক্তৰ সৈতে তেওঁৰ ঘৰলৈ আহিছিল। তেওঁ জেৰাত উল্লেখ কৰা আন এটা প্ৰাসংগিক তথ্য হ'ল তেওঁৰ ভাতৃৰ হত্যাৰ কাণ্ডৰ পূৰ্বেই পুলেন ফুকনে কৰা অভিযোগৰ ভিত্তিত আৰক্ষীয়ে তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে গোচৰ ৰুজু কৰিছিল। আৰক্ষীয়ে তেওঁলোকৰ সন্ধান কৰি থকা অৱস্থাত তেওঁলোক আদালতত হাজিৰ হৈছিল। ঘটনাৰ দিনা অভিযুক্তৰ সৈতে আৰক্ষী তেওঁৰ ঘৰলৈ আহি তেওঁক আৰু তেওঁৰ ভাতৃ (মৃতক)ক বিচাৰিছিল।

১০.৩) যোগমায়া ফুকন (বাদী নং-৩) ৰবি ফুকন (বাদী নং-২)ৰ পত্নী। তেওঁ একেধৰণৰেই কৈছে যে, দুপৰীয়া প্ৰায় ১২ বজাত স্বামী, মৃতক আৰু শাহুৱেকৰ সৈতে ঘৰত বহি থকাৰ সময়তে দা আৰু কুঠাৰেৰে সজ্জিত হৈ অভিযুক্ত লোকসকল তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহিছিল। তেওঁলোকক দেখি মৃত্যু হোৱা লোকজনে পিছফালৰ দুৱাৰেদি ওলাই আহি অঞ্জনাৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে। তেওঁক খেদি খেদি অভিযুক্তই অঞ্জনাৰ ঘৰতো প্ৰৱেশ কৰে। কুলেশ্বৰে মৃতকক লোহাৰ ৰডেৰে আক্ৰমণ কৰা আৰু দুলেনে কুঠাৰেৰে ডিঙিত আক্ৰমণ কৰা দেখিছিল। ডিঙিটো শৰীৰৰ পৰা প্ৰায় পৃথক হৈ গৈছিল আৰু ওলমি আছিল। অভিযুক্তই তেওঁৰ স্বামী ৰবি ফুকন (বাদী নং-২)ক আক্ৰমণ কৰি থানালৈ লৈ যায়। অভিযুক্তৰ সৈতে তেওঁৰ ঘৰলৈ অহা আৰক্ষী জোৱানসকলৰ বিষয়েও তেওঁ উল্লেখ কৰে আৰু তেওঁলোক এই কাণ্ডৰ সাক্ষী হৈছিল। তেওঁৰ মতে আৰক্ষীয়ে তেওঁক জেৰা কৰা নাছিল। তেওঁ আৰু কয় যে, মৃতকক আক্ৰমণ কৰা কোঠাটোত ৫-৬ জন ব্যক্তি প্ৰৱেশ কৰিছিল। তেওঁ উক্ত কোঠাটোত প্ৰৱেশ কৰা নাছিল বুলিও উল্লেখ কৰিছে। তেওঁ আৰু কয় যে, আৰক্ষীয়ে তেওঁৰ স্বামী আৰু মৃতকক আটক কৰিবলৈ আহিছিল।

১০.৪) অঞ্জনা ফুকনে (বাদী নং-৪) উল্লেখ কৰিছে যে, তেওঁ অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলক চিনি পায় আৰু লগতে মৃতকজনকো চিনি পায় যিজন সম্পৰ্কত তেওঁৰ দেওৰেক আছিল। তেওঁলোক ওচৰ-চুবুৰীয়া আৰু তেওঁলোকৰ উমৈহতীয়া সীমা আছে। ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ দিনা দুপৰীয়া প্ৰায় ১২ বজাত তেওঁ বাহিৰত কিছুমান শব্দ শুনিলে আৰু মৃতকজনক খৰখেদাকৈ তেওঁৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা দেখিলে আৰু মৃতকজনক খেদি

অহা কুলেশ্বৰে লোহাৰ ৰডেৰে মৃতকক আক্ৰমণ কৰা দেখিলে। তথাপিও মৃতকজনে ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে আৰু তাৰ পিছত দুলেন ফুকনে কুঠাৰেৰে মৃতকৰ ডিঙিত আক্ৰমণ কৰে যাৰ ফলত তেওঁ নিমিষতে পৰি যায়। ডিঙিটো প্ৰায় কাটি গৈছিল আৰু লগে লগে তেওঁৰ মৃত্যু হৈছিল। ইয়াৰ পিছতে অভিযুক্তসকলে পলায়ন কৰে। তেওঁ অৱশ্যে কয় যে, তেওঁ প্ৰায় আবেলি ৪ বজালৈকে আৰক্ষীয়ে আহি মৃতদেহটো লৈ যোৱালৈকে মৃতদেহটোৰ ওচৰত ঘৰতে আছিল । তেওঁৰ সৰু ল'ৰা-ছোৱালী দুটাক মাকে তেওঁৰ ঘৰলৈ লৈ গৈছিল; তেওঁৰ স্বামী ঘৰত নাছিল। লগতে কয় যে, অভিযুক্তই মৃতকৰ মৃতদেহৰ ওচৰত আক্ৰমণৰ অস্ত্ৰ কুঠাৰখন এৰি থৈ গৈছিল। তেওঁ আৰু কয় যে, তেওঁ ৰিক'ভাৰি মেম'খনত স্বাক্ষৰ কৰিছিল (প্ৰ.-২)। তেওঁৰ জেৰাত কয় যে, তেওঁ কুলেশ্বৰ, দুলেন ফুকন আৰু পুলেন ফুকন আৰু লগতে তেওঁলোকৰ লগত থকা পাঁচজন আৰক্ষী জোৱানকো দেখা পাইছিল। প্ৰতিপক্ষই দাখিল কৰা পৰামৰ্শসমূহ তেওঁ সমুলি অস্বীকাৰ কৰিছিল। তেওঁ লগতে কয় যে, জব্দ কৰা সামগ্ৰীসমূহ আদালতত দাখিল কৰা হোৱা নাই আৰু তেওঁ সেইবোৰ আদালতত দেখা নাই।

১০.৫) ভূবন ফুকন (বাদী নং-৫) কোনো প্ৰত্যক্ষদৰ্শী নহয়। তেওঁ মাত্ৰ উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁ কাম কৰি সন্ধিয়া ঘূৰি আহিছিল যেতিয়া তেওঁ গম পাইছিল যে, প্ৰদীপ ফুকনক তেওঁৰ ঘৰৰ ভিতৰতে হত্যা কৰা হৈছে। তেওঁ আৰু কয় যে, তেওঁৰ পত্নী আৰু সন্তান মাতৃগৃহলৈ গুচি গৈছিল। তেওঁ লগতে কয় যে, এই কাণ্ডৰ দুদিন পিছত আৰক্ষী তেওঁৰ ঘৰলৈ যায় আৰু এখন কুঠাৰ তাৰ পৰা লৈ যায় আৰু তেওঁ প্ৰ.-২(২)ত নিজৰ স্বাক্ষৰ প্ৰমাণ কৰে।

১০.৬) ডাঃ নলেশ্বৰ সোণোৱালে (বাদী নং-৬) মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰিছিল আৰু মৃত্যুৰ পূৰ্বৰ তলত দিয়া আঘাতসমূহ লক্ষ্য কৰিছিল।

"আঘাত:

১) ডিঙিৰ পিছফালৰ সোঁফালে ১০ x ৩ চে.মি. x ৬ সংখ্যক ছাৰ্ভাইকেল ভাৰ্টিব্ৰে কাটি যোৱা ঘাঁ। ছাল, পেশী, নাড়ী, স্নায়ু আৰু ৬ষ্ঠ ছাৰ্ভাইকেল ভাৰ্টিব্ৰে সম্পূৰ্ণৰূপে কাটি যোৱা আৰু মেৰুদণ্ড সামান্যভাৱে কাটি কাটি যোৱা দেখা হৈছিল।

২) ক্লেভিকলত থকা স্কেপুলাৰ শেষত ৪ x ২ চে.মি.x হাড়ৰ গভীৰতাত কাটি যোৱা ঘাঁ, ক্লেভিকল কাটি দিয়া হৈছিল।

৩) বাওঁ কঁকালৰ কাষৰ ফালে ৪ x ২ চে.মি. x হাড় গভীৰতাত ঘাঁ। ৯ x ৩ চে.মি.x ছাল কাটি যোৱা বাওঁফালৰ টেম্প'ৰেল অঞ্চলত বেভেল কাটি যোৱা ঘাঁ ।

৪) বাওঁ স্তনবৃত্তৰ তলত ৩ x ৩ চে.মি. ঘাঁ।

৫) অভ্যন্তৰীণ এক্সাইলাৰী লাইনত ১১ নং সোঁফালৰ কামিহাড়ৰ ওপৰত ৩ x ২ চে.মি. ঘাঁ।"

তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে, ১৩.০৬.১৯৮৯ তাৰিখে দুপৰীয়া ১ বজাত চিকিৎসালয়ত মৃতদেহটো পাইছিল আৰু ১৪.০৬.১৯৮৯ তাৰিখে পুৱা ১১ বজাত মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা হৈছিল।

১০.৭) বাদী নং-৭ হৈছে অভিযোগ পত্ৰ দাখিল কৰা তদন্তকাৰী বিষয়া। তেওঁৰ কয় যে, উপ-পৰিদৰ্শক ধীৰেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াই তদন্ত আগবঢ়াই নিছিল আৰু বদলিৰ পিছত তদন্তৰ দায়িত্ব তেওঁ (বাদী নং-৭)ক অৰ্পণ কৰে। তাৰ পিছত তেওঁ কয় যে তেৰজনৰ ভিতৰত আঠজন অভিযুক্তৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগনামা দাখিল কৰা হৈছে আৰু পাঁচজন পলাতক বুলি চিহ্নিত হৈছে। তেওঁ লগতে কয় যে, পলাতক অভিযুক্তসকলক গ্ৰেপ্তাৰ কৰাৰ তেওঁ কেইবাবাৰো চেষ্টা চলাইছিল যদিও তেওঁলোকৰ কোনো শুং-সূত্ৰ পোৱা নাছিল। তেওঁ কয় যে, তেওঁ চাবুৱাৰ ছেইন্ট লুক হাস্পতালত আৰু লগতে ডিব্ৰুগড়ৰ মেডিকেল কলেজত ৰবি ফুকন (বাদী নং ২)ৰ আঘাতৰ প্ৰতিবেদন সংগ্ৰহ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল যদিও, আহত ব্যক্তিজনৰ কোনো ৰেকৰ্ড বিচাৰি পোৱা নাছিল। তেওঁ নিজৰ স্বাক্ষৰ থকা অভিযোগ পত্ৰখন প্ৰ.-৪ বুলি প্ৰমাণ কৰে। তেওঁ এই কথাও উল্লেখ কৰে যে, পূৰ্বৰ তদন্তকাৰী বিষয়া ধীৰেন্দ্ৰ শইকীয়াই চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন সংগ্ৰহ কৰিছিল আৰু গোচৰটোৰ কোনো তদন্ত কৰা নাছিল। তেওঁৰ মতে প্ৰয়াত উপ পৰিদৰ্শক ডি. গগৈয়ে সকলো তদন্ত কৰিছিল। জেৰাত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে, এজাহাৰৰ লিখক আছিল ম. মজিদ ছিকদাৰ আৰু উক্ত লিখকজনৰ বিষয়ে কোনো তথ্য কেছ ডায়েৰীত লিপিবদ্ধ কৰা হোৱা নাই। সাক্ষী নৰেশ্বৰী ফুকন (বাদী নং ১) আৰু অঞ্জনা ফুকন (বাদী নং ৪)-এ মৃতকৰ দেহত কুলেশ্বৰ আৰু দুলেন ফুকনে কৰা আক্ৰমণৰ বিষয়ে তদন্তকাৰী বিষয়াৰ সন্মুখত উল্লেখ কৰা নাছিল।

১১) ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি-ৰ ৩১৩ নং ধাৰাত অভিযুক্তসকলে দিয়া বক্তব্যত বিশেষ একো উল্লেখ কৰা নাই, আৰু এই কাণ্ডৰ সৈতে জড়িত থকাৰ কথা অস্বীকাৰ কৰিছে। প্ৰতিপক্ষৰ ক্ষেত্ৰত কোনো প্ৰমাণ দিয়া নহয়।

১২) কেৱল আপীলৰ ৰেকৰ্ডত উপলব্ধ প্ৰমাণবোৰ চালি-জাৰি চোৱাই নহয়, মূল ৰেকৰ্ডটো ভালদৰে চোৱাৰ পিছত, ইয়াৰ বিষয়ে আমাৰ বিশ্লেষণ নিম্নলিখিত ধৰণৰ:

১৩) অভিযোগকাৰীৰ ভাষ্যক পৰম সত্য বুলি গ্ৰহণ কৰি সেই দিশত আগবঢ়াই নিয়াটো গোচৰীয়া পক্ষৰ কাম নহয়, কিন্তু তদন্ত ন্যায্য আৰু স্বচ্ছভাৱে আগবঢ়াই নি সত্য নিৰ্ণয় কৰাটো গোচৰীয়া পক্ষৰ দায়িত্ব। তদন্তৰ সময়ত সংগ্ৰহ কৰা প্ৰমাণসমূহ তদন্তকাৰী বিষয়াই বিশ্লেষণ কৰিব লাগে আৰু সেই অনুসৰি ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি-ৰ ধাৰা ১৭৩(২)ৰ অধীনত প্ৰতিবেদন দাখিল কৰিব লাগে। লগতে, বিচাৰ আদালতৰ কৰ্তব্য হৈছে প্ৰমাণবোৰ সাৱধানে পৰীক্ষা কৰা, প্ৰমাণিত প্ৰমাণৰ আধাৰত প্ৰকৃত সত্য বিচাৰি উলিয়াবলৈ চেষ্টা কৰা। প্ৰয়োজন অনুসৰি বিচাৰ আদালতে নিজাববীয়াকৈ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিৰ সন্দৰ্ভত অধিক তদন্ত কৰিব পাৰে, যিবোৰ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিয়ে বিচাৰৰ সময়ত আদালতৰ মনত সন্দেহৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। যদি তদন্তটো অন্যায়পূৰ্ণ আৰু দুৰ্নীতিগ্ৰস্ত হয়, তেনেহ'লে প্ৰমাণৰ দ্বাৰা ওলাই আহিব পৰা বা প্ৰতিফলিত হ'ব পৰা সকলো দিশৰ ওপৰত স্পষ্টীকৰণ প্ৰাপ্ত কৰাটো বিচাৰ আদালতৰ কৰ্তব্য, যাতে ই এক ন্যায়সঙ্গত আৰু ন্যায্য সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব পাৰে। যদি বিচাৰ আদালতে নিজৰ ওপৰত নিহিত এই ক্ষমতা আৰু বিবেচনা ব্যৱহাৰ কৰাত ব্যৰ্থ হয়, তেন্তে বিচাৰ আদালতৰ ৰায়দানক বিকৃত বুলি ক'ব পাৰি।

১৪) বৰ্তমানৰ গোচৰটোত তথ্যদাতা (বাদী নং-১), আঘাতপ্ৰাপ্ত প্ৰত্যক্ষদৰ্শী (বাদী নং-২), প্ৰত্যক্ষদৰ্শী (বাদী নং-৩) আৰু প্ৰত্যক্ষদৰ্শী (বাদী নং-৪)-এ স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিছে যে আৰক্ষীয়ে অভিযুক্তক সংগ দিছিল আৰু গোটেই কাণ্ডটো সংঘটিত হোৱা সময়ছোৱা তেওঁলোক তাতেই আছিল। এই তথ্য বিচাৰ আদালতে নিজৰ ৰায়দানত লক্ষ্য কৰিছে যদিও গোচৰীয়া পক্ষৰ পৰা এই স্পষ্টীকৰণ লাভ কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে যে কি কাৰণত আৰক্ষী অভিযুক্তৰ লগত উপস্থিত আছিল আৰু কি কাৰণত মৃতকৰ ঘৰৰ বাহিৰত থিয় হৈ আৰক্ষীয়ে

অভিযুক্তই বাদী নং-২ক আক্ৰমণ কৰা আৰু ভায়েকৰ হত্যা কৰাটো প্ৰত্যক্ষ কৰিছিল। বিচাৰ আদালতে এই অভিযোগৰ ওপৰত প্ৰতিপক্ষৰ যুক্তিটোক গুৰুত্বসহকাৰে বিচাৰ নকৰাকৈয়ে অগ্ৰাহ্য কৰিছিল।

১৫) যদি অপৰাধটো সংঘটিত কৰাৰ সময়ত আৰক্ষী কৰ্মীসকল উপস্থিত আছিল, তেন্তে তেওঁলোকে গোটেই পথছোৱা আহতজন(বাদী নং-২)ৰ ওপৰত আক্ৰমণ কৰি আৰক্ষীৰ সৈতে থানালৈ যাবলৈ দিয়াৰ পৰিৱৰ্তে প্ৰথমে অভিযুক্তজনক ঘটনাস্থলীৰ পৰাই আটক কৰি ফৌজদাৰী আইন সক্ৰিয় কৰাৰ বাবে তৎক্ষণাৎ পদক্ষেপ ল'ব লাগিছিল। অভিযুক্ত পক্ষৰ সামগ্ৰিক ভাষ্যই দৰ্শায় যে আৰক্ষী অভিযুক্তৰ সৈতে গৈছিল আৰু মৃতকৰ ঘৰৰ বাহিৰত থিয় হৈ আছিল, যি কথাই গোচৰীয়া পক্ষৰ কাহিনীটোৰ অস্তিত্ব সন্দৰ্ভত এক গুৰুতৰ সন্দেহৰ সৃষ্টি কৰিছে।

১৬) প্ৰত্যক্ষদৰ্শী বাদী নং-১ৰ প্ৰমাণবোৰ চালি-জাৰি চালে দেখা যায় যে, তেওঁৰ প্ৰতিবেদনত তথ্যদাতাই কোনো অভিযুক্তৰে নিৰ্দিষ্ট ভূমিকা নিৰ্ধাৰণ কৰা নাই। মাত্ৰ উল্লেখ কৰিছে যে ১৩ জন ব্যক্তি তেওঁৰ ঘৰলৈ আহিছিল, ইয়াৰে কিছুমানে পিছফালৰ চোতালৰ পৰা পলায়ন কৰি নিজকে বচাবলৈ চেষ্টা কৰা মৃতকজনক খেদি পিছে পিছে গৈছিল আৰু চুবুৰীয়াৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল য'ত তেওঁক মৃত্যুৰ মুখলৈ ঠেলি দিয়া হৈছিল। এজাহাৰ অনুসৰি এই ভূমিকাত মোজেন ফুকন, দুলেন ফুকন আৰু হৰেণ শইকীয়া আছে। কিন্তু বিচাৰৰ সময়ত দিয়া বক্তব্যত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে মৃতকক কুলেশ্বৰে লোহাৰ ৰডেৰে আক্ৰমণ কৰাৰ বিপৰীতে পুলেন ফুকনে মৃতকৰ ডিঙিত আঘাত কৰে। তেওঁ লগতে উল্লেখ কৰিছে যে অভিযুক্ত লোকসকলক থানালৈ লৈ যোৱা হৈছিল। তাই যোগমায়াৰ সৈতে থানালৈ আহি এজাহাৰ (প্ৰ.-১)খন দাখিল কৰে, যিখন থানাতে লিখা হৈছিল। জেৰাত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁ (প্ৰ.-১)খন পঢ়া নাছিল, সেইখন থানাত লিখা হৈছিল আৰু তেওঁ কেৱল স্বাক্ষৰহে কৰিছিল। (প্ৰ.-১)খন তেওঁক পঢ়ি শুনোৱা নাছিল, তেওঁ সেইখনৰ বিষয়বস্তু নাজানিছিল। তাৰ পিছত তেওঁ আৰু কয় যে অভিযুক্তৰ লগতে আৰক্ষীও আছিল।

১৭) বাদী নং-১ৰ বক্তব্য বহু কাৰণৰ ভিতৰত মুখ্যতঃ দুটা কাৰণত বিশ্বাসযোগ্য যেন নালাগে। প্ৰথমতে, এজাহাৰত উল্লেখ কৰা কথাখিনি আৰু বিচাৰৰ সময়ত দিয়া জবানবন্দী বস্তুগতভাৱে পৃথক আৰু দ্বিতীয়তে, এবাৰ মৃতকজনে বাদী নং-৪ আৰু বাদী নং-৫ৰ ঘৰৰ পিছফালৰ দুৱাৰেদি পলায়ন কৰাৰ পিছত, আৰু কেইজনমান অভিযুক্তই পিছে পিছে মৃতকক খেদি যাওঁতে, বাদী নং-৪ আৰু বাদী নং-৫-ৰ ঘৰত বাদী নং-১ গৈ উপস্থিত হোৱাৰ আৰু অপৰাধ সংঘটিত হোৱাৰ ধৰণৰ সাক্ষী হোৱাৰ কোনো সুযোগ নাছিল। সেয়েহে এই বক্তব্য আনে শিকাই দিয়া বক্তব্য যেন লাগে।

১৮) মৃতকৰ ভাতৃ ৰবি ফুকনেও (বাদী নং-২) এই ঘটনা দেখা নাই । তেওঁৰ মতে, প্ৰথম অৱস্থাত তেওঁ নিজৰ ঘৰৰ বাহিৰত থিয় হৈ আছিল। ইয়াৰ পিছত অভিযুক্তই যেতিয়া তেওঁৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে তেতিয়া তেওঁ ভিতৰলৈ সোমাই আহিছিল আৰু সেই সময়লৈকে প্ৰদীপ ফুকন (মৃতক) পিছফালৰ দুৱাৰেদি বাদী নং-৪ আৰু বাদী নং-৫ৰ ঘৰলৈ পলাই গৈছিল আৰু যেতিয়া তেওঁ প্ৰদীপ ফুকনৰ পিছে পিছে যাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল তেতিয়া তেওঁক আৰক্ষী আৰু আন অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলে বাধা দিছিল। তেওঁৰ বক্তব্য আছিল যে, অভিযুক্তসকলে মৃতকক আক্ৰমণ কৰাৰ পিছত তেওঁক আক্ৰমণ কৰি আঘাতপ্ৰাপ্ত কৰিছিল, আনহাতে আনজন প্ৰত্যক্ষদৰ্শী বাদী নং-১য়ে কয় যে বাদী নং-২-কো মৃতকৰ লগতেই আক্ৰমণ কৰা হৈছিল। তেওঁ আৰু কয় যে, আৰক্ষী তালৈ আহি তেওঁক চিকিৎসালয়লৈ লৈ গৈছিল; তেওঁৰ মূৰ আৰু হাতত আঘাত পাইছিল। তেওঁ পুনৰ উল্লেখ কৰিছে যে, অভিযুক্তৰ সৈতে আৰক্ষীৰ লোকো আহিছিল। মন কৰিবলগীয়া কথাটো হ'ল, কোনো

আঘাতৰ প্ৰতিবেদন ৰেকৰ্ডত নাই। তদন্তকাৰী বিষয়াই (বাদী নং-৭) বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰিছিল যে, তেওঁৰ বহু প্ৰচেষ্টা সত্ত্বেও তেওঁ বাদী নং-২ৰ কোনো চিকিৎসা সংক্ৰান্তীয় আইনী প্ৰতিবেদন লাভ কৰিব পৰা নাই। গতিকে, বাদী নং-২ৰ উপস্থিতিও সন্দেহজনক।

১৯) বাদী নং-২ৰ পত্নী যোগমায়া(বাদী নং-৩)ই এই ঘটনা সম্পৰ্কে বেলেগ মন্তব্য দিছে। তেওঁৰ মতে, অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলে তেওঁৰ স্বামীক খেদি খেদি আক্ৰমণ কৰে আৰু তাৰ পিছত অভিযুক্ত লোকসকলে তেওঁৰ স্বামীক গোটেই পথছোৱা আক্ৰমণ কৰি কৰি থানালৈ লৈ যায়। ইয়াৰ পিছতে বাদী নং-১ৰ সৈতে তেওঁ থানালৈ আহি এজাহাৰ দাখিল কৰে। লগতে স্পষ্টকৈ উল্লেখ কৰিছিল যে, চাবুৱা থানাৰ পাঁচজন আৰক্ষী জোৱান অভিযুক্ত ব্যক্তিকেইজনৰ সৈতে তেওঁৰ ঘৰলৈ আহিছিল আৰু আৰক্ষীয়ে ঘটনাটো প্ৰত্যক্ষ কৰিছিল। তেওঁৰ জেৰাত তেওঁ স্বীকাৰ কৰে যে, তেওঁ বাদী নং-৪ আৰু বাদী নং-৫ৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা নাছিল য'ত মৃতকক আক্ৰমণ কৰা হৈছিল। তেওঁ কয় যে, আৰক্ষীয়ে তেওঁৰ স্বামী আৰু মৃতকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবলৈ আহিছিল। তেওঁ আৰু কয় যে, তেওঁ সকলো অভিযুক্তক দেখা নাছিল আৰু মৃতকৰ ওপৰত হোৱা আক্ৰমণ প্ৰত্যক্ষ কৰাও নাছিল।

২০) বাদী নং-৪ আৰু বাদী নং-৫ হৈছে মৃতকৰ চুবুৰীত বাস কৰা এহাল স্বামী-স্ত্ৰী আৰু তেওঁলোকৰ ঘৰতেই মৃতকক আক্ৰমণ কৰা হৈছিল। বাদী নং-৪-এ দাঙি ধৰা তথ্যখিনি বিচাৰ আদালতে বাতিল কৰিছে। আক্ৰমণৰ ধৰণৰ সন্দৰ্ভত ক'বলৈ গ'লে তেওঁৰ তথ্যখিনি কেৱল তেওঁৰ ঘৰত যিমানখিনি কাণ্ড সংঘটিত হৈছিল তাৰ বাবেহে প্ৰাসংগিক, আক্ৰমণৰ ধৰণৰ বিষয়ে প্ৰাসংগিক নহয়। কিন্তু তেওঁ উল্লেখ কৰে যে, বিয়লি ৪ বজাত আৰক্ষী আহি মৃতদেহটো লৈ যোৱালৈকে তেওঁ মৃতকৰ মৃতদেহৰ লগত নিজৰ ঘৰতে আছিল।

২১) বাদী নং-৫-এ কোনো বস্তুগত তথ্য উল্লেখ কৰা নাই।

২২) বাদী নং-৬ হৈছে মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা ডাক্তৰ।

২৩) বাদী নং-৭ হৈছে তদন্তকাৰী বিষয়া।

২৪) আইনী বিষয়বোৰলৈ মন কৰিলে আমি প্ৰথমে এই বিষয়টোৰ সৈতে মুখামুখি হওঁ যে, তথ্য আৰু পৰিস্থিতিত এই গোচৰটো আনলাউফুল অ্যাসেম্বলিৰ (অবৈধ সমাৱেশৰ) গোচৰ আছিল নেকি আৰু ইয়াৰ উপৰিও অভিযুক্তসকল উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ সৈতে মেম্বাৰ অব আনলাউফুল অ্যাসেম্বলিৰ (অবৈধ সমাৱেশৰ সদস্য) আছিল নেকি । ভা.দ.বি.-ৰ অষ্টম অধ্যায়ত 'জনসাধাৰণৰ শান্তিৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধ'ৰ (অফেন্স এগেইনস্ট দ্যা পাবলিক ট্ৰাঙ্কুইলিটি) বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ১৪১ৰ পৰা ১৪৯ নং ধাৰাত অবৈধ সমাৱেশৰ সংজ্ঞা, অবৈধ সমাৱেশৰ সদস্য, মাৰাত্মক অস্ত্ৰেৰে সজ্জিত হৈ অবৈধ সভাৰ অংশ হোৱাৰ শাস্তি আৰু ভা.দ.বি.-ৰ ১৪৯ নং ধাৰাত শাস্তি পাবলগীয়া উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ বিচাৰত কৰা অপৰাধৰ বাবে অবৈধ সমাৱেশৰ প্ৰতিজন সদস্যই দোষী সাব্যস্ত হোৱা । ভা.দ.বি.-ৰ ১৪৯ নং ধাৰা অনুসৰি অবৈধ সমাৱেশৰ প্ৰতিজন সদস্যই সমবেত হোৱাৰ উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য আৰু লগতে সেই উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যেৰে পৰিচালিত হৈ সংঘটিত কৰাৰ সম্ভাৱনা থকা অপৰাধটোও জানিব লাগিব।

২৫) এই ৰায়দানৰ পূৰ্বৰ অংশত সকলো প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ সাক্ষ্য বিতংভাৱে বৰ্ণনা কৰা হৈছে। ১৩ জন বুলি কোৱা আটাইকেইজন অভিযুক্তৰ নাম কোনো প্ৰত্যক্ষদৰ্শীয়ে লোৱা নাই। মৃতক আৰু আহত বাদী নং-২ক আক্ৰমণ কৰা বুলি কোৱা ৩-৪ জন অভিযুক্তৰ নামহে লোৱা হৈছে। কোনো প্ৰত্যক্ষদৰ্শীয়েই কোৱা নাই যে,

সকলো অভিযুক্ত ব্যক্তিয়ে মৃতক আৰু আহত বাদী নং-২ক আক্ৰমণ কৰাৰ এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য লৈ আহিছিল। ইয়াৰ উপৰিও এজন বা বহুত বা সকলো অভিযুক্তই মৃতকক হত্যা কৰিব আৰু আহত বাদী নং-২ক জখমী কৰিব লাগিব বুলি কোনোধৰণৰ কথা উচ্চাৰণ কৰিছিল বুলি কোনো এজন প্ৰত্যক্ষদৰ্শীয়েই কোৱা নাই । কোনো অভিযুক্তই মৃতকক হত্যা কৰি আহতক আক্ৰমণ কৰিব লাগিব বুলি কৈ আনক উপদেশ দিয়াৰ কোনো প্ৰমাণ পোৱা নাই (বাদী নং-২)। ইয়াৰ উপৰিও প্ৰত্যক্ষদৰ্শী বাদী নং-১, বাদী নং-২ আৰু বাদী নং-৩ য়ে স্পষ্টভাৱে কয় যে অভিযুক্তৰ লগত কমেও পাঁচজন আৰক্ষী জোৱান আছিল আৰু তেওঁলোকে বাহিৰত থিয় হৈ আছিল আৰু অভিযোগ কৰা অপৰাধ সংঘটিত কৰাত হস্তক্ষেপ কৰা নাছিল। ওপৰৰ কথাখিনিৰ পৰা স্পষ্ট হয় যে আনলাউফুল অ্যাসেম্বলিৰ (অবৈধভাৱে হোৱা সমাবেশৰ) সকলো সদস্যই উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ বিষয়ে সচেতন আছিল- সেয়া বুজাটো কঠিন।

২৬) অবৈধ সমাৱেশৰ তত্বটো বাতিল কৰাৰ আৰু এটা কাৰণ আছে। বাদী নং-২ আৰু বাদী নং-৩য়ে উল্লেখ কৰিছে যে অভিযুক্তৰ সৈতে আৰক্ষীয়ে মৃতক আৰু জখমী ব্যক্তিজনক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবলৈ আহিছিল। যদি সেইটোৱেই উদ্দেশ্য আছিল আৰু আৰক্ষীয়ে যদি অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলৰ সহায় লৈছিল, তেতিয়াও মৃতকক হত্যা কৰাৰ অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ সাধাৰণ উদ্দেশ্যৰ তথ্য প্ৰমাণিত নহয়। হয়তো অভিযুক্তসকলৰ বাবে সাধাৰণ উদ্দেশ্য আছিল মৃতক আৰু জখমী প্ৰতিবাদী নং-২ক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা, কাৰণ তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে অভিযুক্তৰেই এজন পুলেন ফুকনে দাখিল কৰা কিবা অপৰাধমূলক গোচৰ ৰুজু হৈছিল। ওপৰৰ বিশ্লেষণৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি অবৈধ সমাবেশ হৈছিল বুলি ধৰি ল'ব নোৱাৰো আৰু ভা.দ.বি. আইনৰ ১৪৯ নং ধাৰাৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত হোৱাটো অধিক সমৰ্থন কৰিব নোৱাৰো।

২৭) এতিয়া এই বিষয়টোলৈ আহিছো যে, নাম থকা অভিযুক্তসকল প্ৰকৃত আক্ৰমণকাৰী আছিল নে নাই আৰু পাঁচজন অভিযুক্ত- কুলেশ্বৰ, পুলেন ফুকন, দুলেন ফুকন, মজেন ফুকন আৰু হৰেন নাৰায়ণৰ নাম দিয়া প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ বক্তব্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব পাৰি নে নোৱাৰি। এজাহাৰত আক্ৰমণৰ সময়ত কুলেশ্বৰ আৰু পুলেন ফুকনৰ কোনো ভূমিকাৰ কথা উল্লেখ কৰা হোৱা নাই। মোজেন ফুকন, দুলেন ফুকন আৰু হৰেণ শইকীয়াৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে কোৱা হৈছে । বাদী নং-১-এ কুলেশ্বৰে ভৰিত লোহাৰ ৰডেৰে আক্ৰমণ কৰা বুলি আৰু পুলেন ফুকনে ডিঙিত আক্ৰমণৰ কৰা বুলি নাম লৈছে। জেৰাত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে দুলেন ফুকনে ডিঙিত আক্ৰমণ কৰিছিল। বাদী নং-২-এ উল্লেখ কৰিছে যে কুলেশ্বৰে মৃতকজনক দাৰে আঘাত কৰিছিল তাৰ পিছত তেওঁ কয় যে তেওঁ প্ৰদীপ ফুকনক কোনে আক্ৰমণ কৰিছিল সেয়া দেখা নাছিল আৰু পিছত কয় যে পুলেন ফুকনেই ডিঙিত আঘাত কৰিছিল। বাদী নং-৩য়ে উল্লেখ কৰিছে যে কুলেশ্বৰে লোহাৰ ৰডেৰে আক্ৰমণ কৰে আৰু দুলেন ফুকনে কুঠাৰেৰে ডিঙিত আক্ৰমণ কৰে। বাদী নং-৪ য়ে উল্লেখ কৰিছে যে কুলেশ্বৰে ভৰিত লোহাৰ ৰডেৰে আঘাত কৰে আৰু তাৰ পিছত দুলেন ফুকনে মৃতকৰ ডিঙিত কুঠাৰেৰে আঘাত কৰে। ভাৰতীয় সাক্ষ্য আইনৰ ২৭ নং ধাৰাত কোনো অভিযুক্তৰ অনুৰোধত কোনো ধৰণৰ সামগ্ৰী উদ্ধাৰ হোৱা নাই। সাক্ষ্য অনুসৰি কুঠাৰখন মৃতকৰ মৃতদেহত থৈ দিয়া হৈছিল। ওপৰৰ কথাখিনিৰ পৰা এটা কথা স্পষ্ট হয় যে এজাহাৰত কুলেশ্বৰৰ নাম অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হোৱা নাছিল যদিও কুলেশ্বৰে প্ৰথমে মৃতকক লোহাৰ ৰডেৰে আক্ৰমণ কৰা বুলি প্ৰত্যক্ষদৰ্শীসকলে তেওঁৰ নাম ধাৰাবাহিকভাৱে লৈ আহিছে। পুলেন ফুকনৰ ক্ষেত্ৰত দেখা গৈছে যে ডিঙিত আক্ৰমণ কৰাৰ বাবে বাদী নং-১ আৰু বাদী নং-২য়ে তেওঁৰ নাম লৈছে আৰু আনহাতে বাদী নং-৩ আৰু বাদী নং-৪য়ে ডিঙিত আঘাত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দুলেন ফুকনৰ নাম লৈছে। এইদৰে প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ বক্তব্যত বস্তুগত অসামঞ্জস্যতা দেখা যায়।

২৮) বাদী নং-১, বাদী নং-২, বাদী নং-৩ আৰু বাদী নং-৪ৰ সাক্ষ্যৰ পৰা মন কৰিবলগীয়া আন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ হ'ল কুলেশ্বৰে প্ৰদীপ ফুকনক লোহাৰ ৰডেৰে আঘাত কৰাৰ পিছত, মৃতকজনে কোঠাটোত প্ৰৱেশ কৰিবলৈ যথেষ্ট কষ্ট কৰিছিল আৰু তাতেই তেওঁৰ ডিঙিত আক্ৰমণ কৰা হৈছিল। অভিযোগ পত্ৰৰ কাহিনী অনুসৰি মৃতক প্ৰদীপ ফুকনে চুবুৰীয়াৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল আৰু তেতিয়া প্ৰত্যক্ষদৰ্শীসকল বাবেও বাদী নং-৪ আৰু বাদী নং-৫ৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা আৰু আক্ৰমণৰ সাক্ষী হোৱাটো অতি কঠিন হ'ব। বাদী নং-১ আৰু বাদী নং-৩-য়েও কোৱা নাই যে তেওঁলোকেও আক্ৰমণ সংঘটিত হোৱা কোঠাটোত প্ৰৱেশ কৰিছিল। বাদী নং-২-এ স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিছে যে, যেতিয়া তেওঁ প্ৰদীপ ফুকনৰ পিছে পিছে যাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, তেতিয়া তেওঁক অভিযুক্তসকলে আৰু বাহিৰত থিয় হৈ থকা আৰক্ষী জোৱানসকলে ৰখাইছিল।

২৯) ওপৰৰ প্ৰমাণসমূহে সমগ্ৰ বিচাৰৰ কাহিনীটোৰ ওপৰত এক অতি গুৰুতৰ সন্দেহৰ সৃষ্টি কৰে। এইটো যথেষ্ট সম্ভৱ যে সংশ্লিষ্ট থানাৰ আৰক্ষী জোৱানে মৃতক আৰু তেওঁৰ ভাতৃক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবলৈ তাত আছিল আৰু সেই প্ৰক্ৰিয়াত কিছু বাধা দিয়াৰ ফলত হয়তো এই কাণ্ড সংঘটিত হৈ প্ৰদীপ ফুকনৰ মৃত্যু হৈছিল। বাদী নং-২ ৰ আঘাত প্ৰমাণিত হোৱা নাই কাৰণ এইটো স্বীকাৰ্য্য যে, এই সন্দৰ্ভত কোনো আঘাতৰ প্ৰতিবেদন নাছিল। আনকি এজাহাৰৰ লিখককো হাজিৰ কৰোৱা নাই আৰু তেওঁৰ স্বাক্ষৰো প্ৰমাণিত হোৱা নাই। যথেষ্ট সম্ভৱ যে ই আৰক্ষীৰ সম্পূৰ্ণ মনে- সজা আছিল। তেওঁলোকে মৃতকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াত হত্যাকাণ্ড সংঘটিত কৰি, আৰু তাৰ পিছত দুয়োপক্ষৰ মাজৰ শত্ৰুতাৰ কথা জানি অভিযুক্তৰ বিৰুদ্ধে ভুৱা গোচৰ তৰিলে। আপাত দৃষ্টিত এই কাৰণতে সমগ্ৰ ঘটনাৰ সময়ছোৱাত চাবুৱা থানাৰ আৰক্ষী জোৱানৰ উপস্থিতিৰ বিষয়ে স্পষ্টীকৰণ দিবৰ বাবে কোনো ধৰণৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা নাই।

৩০) গোচৰীয়া পক্ষই ঘটনাস্থলীৰ পৰা তেজ সম্বলিত মাটি সংগ্ৰহ কৰি কোনো বস্তু প্ৰদৰ্শকৰ দ্বাৰা ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ স্থান ইয়াত নিৰ্ধাৰিত কৰিব পৰা নাই। আনকি বস্তু প্ৰদৰ্শক কুঠাৰখনো, যিখন ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ তাৰিখতেই হওক বা তাৰ দুদিন পিছতেই হওক আৰক্ষীয়ে জিম্মাত লৈছিল বুলি কোৱা হয়, দাখিল কৰা হোৱা নাই আৰু কোনো সাক্ষ্য প্ৰমাণেও সেই কথাৰ সূচনা কৰা নাই। এতিয়াও ই ৰহস্যৰ আৱৰ্তত যে তদন্তকাৰী বিষয়াজনে তেওঁৰ বিবৃতিত কিদৰে উল্লেখ কৰিছে যে পাঁচজন অভিযুক্ত পলাতক হৈ থকাৰ বাবে তেওঁ আঠজন অভিযুক্তৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগনামা দাখিল কৰিছিল আৰু তিনিজন অভিযুক্তক গ্ৰেপ্তাৰ কৰি বিচাৰত হাজিৰ কৰা সন্দৰ্ভত আৰু কোনো বক্তব্য দাঙি ধৰা নাই, কেনেকৈ বিচাৰ আদালতে ১১ জন অভিযুক্তক দোষী সাব্যস্ত কৰিবলৈ আগবাঢ়িল আৰু মাত্ৰ দুজনহে পলাতক হৈ থাকিল। আনকি এজাহাৰৰ লিখককো সোধা-পোছা কৰা হোৱা নাই। ই অত্যন্ত প্ৰাসংগিক আছিল কাৰণ বাদী নং-১-এ এজাহাৰৰ বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে তেওঁৰ কোনো জ্ঞান নাছিল বুলি উল্লেখ কৰিছে।

৩১) উপৰোক্ত বিশ্লেষণৰ পৰা আমি মত পোষণ কৰিছো যে, যদিও প্ৰদীপ ফুকনৰ মৃত্যু হত্যাকাণ্ড আছিল, তথাপিও অভিযুক্ত আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে গোচৰীয়া পক্ষই বিয়ণ্ড ৰীসোনবল ডাউটৰ (যুক্তিসঙ্গত সন্দেহৰ বাহিৰত) গোচৰটো প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিছে বুলি আমি নিশ্চিত নহয় । আপীলকাৰীসকল বেনিফিট অফ ডাউট (সন্দেহৰ লাভালাভৰ অধিকাৰী) হ'ব। সেই অনুসৰি আপীলআবেদনৰ অনুমতি দিয়া হৈছে। দোষী সাব্যস্ত কৰা আৰু শাস্তি দিয়াৰ পৰা বিৰত থকা হৈছে। আপীলকাৰীসকলক লগে লগে মুক্ত কৰা হয়। তেওঁলোক ন্যায়িক জিম্মাত আছে। আন কোনো ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকক যদি বিচৰা নহয়, তৎক্ষণাত মুকলি কৰি দিয়া হ'ব পাৰে।

৩২) বাকী থকা আবেদন, যদি আছে, তেন্তে নিষ্পত্তি কৰা হ'ব।

....ন্যায়াধীশ

[বি.আৰ. গাভাই]

....ন্যায়াধীশ

[বিক্রম নাথ]

....ন্যায়াধীশ

[সঞ্জয় কাৰোল]

নতুন দিল্লী

২৮ মাৰ্চ, ২০২৩

----

[১] ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইন

[২] এফ আই আৰ

[৩] ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ’ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়নৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হ’ব।“

Supreme Court Judgment in Criminal Appeal No. 906 of 2016

Translated by: Mayashree Mahanta,

Junior Grade Translator, Translation Wing, GHC

Examined by: Archana Devi

Junior Grade Translator, Translation Wing, GHC